

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDELLE

Asia

Helsingin hallinto-oikeuden lausuntopyyntö 17.2.2020 diaarinumero 20112/03.04.04.04.16/2020, Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:n ja Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry:n valitukseen kaupunginvaltuuston päätöksestä 16.12.2019 § 15

Päätös, josta valitetaan

Vantaan kaupunginvaltuuston 16.12.2019 § 15 tekemä päätös Puu-Kivistön aloituskorttelien (232400) asemakaavan ja asemakaavan muutoksen sekä tonttijaon hyväksymisestä

Muutoksenhakijat

Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry, Vantaa ja Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry, Helsinki

Valituksen sisältö ja perusteet

Muutoksenhakijat vaativat, että Helsingin hallinto-oikeus kumoaa Vantaan valtuuston päätöksen hyväksyä Puu-Kivistön korttelien asemakaava ja asemakaavan muutos maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n ja 54 §:n sekä luonnonsuojelulain 47 §:n vastaisena. Lisäksi muutoksenhakijat vaativat alueelle töidenaloittamiskieltoa muutoksenhaun käsittelyn ajaksi.

Muutoksenhakijat perustelevat vaatimuksiaan seuraavin perustein:

1. Selvitysten ja vaikutusarviointien riittämättömyys ja virheellisyys keskeisten lajistoarvojen kannalta sekä keskeisten luontoselvitysaineistojen puuttuminen päätösvaiheen aineistoista
2. Asemakaavan sisältövaatimusten vastaisuus
3. Luonnonsuojelulain erityisen suojelutarpeen vastaisuus

Lausunto

Tärkeimmät perusteet Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys ry:n ja Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:n (jäljempänä "SLL") valituksen hylkäämiselle ovat:

1. Asemakaavoitusta varten laadittujen selvitysten riittävyys ja saatavuus
2. Uudenmaan ELY-keskuksen myöntämä poikkeuslupa lahokaviosammalen kasvupaikan siirrolle
3. Lahokaviosammalen suotuisan suojelutason säilyminen Vantaalla
4. Yleiseen etuun liittyvät perusteet

1. Asemakaavoitusta varten laadittujen selvitysten riittävyys ja saatavuus

Muutoksenhakijat toteavat valituksessaan: *"Puu-Kivistön aloituskorttelin kaavaprosessissa päätökset on tehty puutteellisen ja osin virheellisen tiedon perusteella. Lisäksi keskeisiä selvitysaineistoja on jätetty tuomatta julki kaavaehdotuksen nähtävilläolon (26.6 – 26.8.2019) aikana sekä valtuustokäsittelyn yhteydessä."*

Kaupunginhallitus toteaa, että maankäyttö- ja rakennuslain lähtökohtana on, että selvitysten ja vaikutusten arvioinnin laajuus riippuu kunkin kaavan vaikutuksista, eikä riittävyyttä ole laissa tarkemmin määritelty. Kaava on tehty sen hetkessä parhaassa asiantuntemuksessa pohjautuen riittäviin ja ajantasaisiin selvityksiin, joiden perusteella on arvioitu kaavan merkittävät vaikutukset.

Lahokaviosammalen esiintymistä Kivistössä Puu-Kivistön alueella on systemaattisesti selvitetty Puu-Kivistön kaavaprosessien edetessä. Tieto lajista ja sen levinneisyydestä Vantaalla on lisääntynyt selvitysten myötä ja kaavoituspäätökset ovat perustuneet sillä hetkellä ajankohtaiseen selvitystietoon.

Luontoselvitykset, jotka ovat olleet suunnittelutyössä käytössä, on lueteltu asemakaavaselostuksessa sivulla 5 (päivätty 4.11.2019). Nämä asiakirjat ovat olleet pyydettyä saatavilla Vantaan ympäristökeskuksesta tai asemakaavan valmistelusta vastanneilta suunnittelijoilta kaavaehdotuksen nähtävilläolon sekä päätöskäsittelyn aikana.

Luontoselvitykset, joita on käytetty suunnittelutyössä ja arvio niiden ajantasaisuudesta sekä saatavuudesta:

- Myyrmäen, Kivistön ja Ylästön liito-oravaselvitys (Ramboll Finland Oy, 2016)

Vantaan Ympäristökeskus on arvioinut selvityksen suunnittelutyön aikana ajantasaiseksi ja aineistot ovat olleet saatavilla Vantaan ympäristökeskuksesta tai asemakaavan suunnittelijoilta pyydettäessä. Aineisto löytyy myös Vantaan kaupungin internet-sivuilta.

- *Kivistön keskustan liito-oravaseurannat (Ramboll Finland Oy, 2017, 2018)*

Vantaan Ympäristökeskus on arvioinut selvityksen suunnittelutyön aikana ajantasaiseksi ja aineisto on ollut saatavilla Vantaan ympäristökeskuksesta tai asemakaavan suunnittelijoilta pyydettäessä.

- *Lahokaviosammaleen luontokartoitus (Olli Manninen, 2017)*

Vantaan Ympäristökeskus on arvioinut selvityksen suunnittelutyön aikana ajantasaiseksi ja aineisto on ollut saatavilla Vantaan ympäristökeskuksesta tai asemakaavan suunnittelijoilta pyydettäessä.

- *Lahokaviosammaleen luontokartoitus (Olli Manninen, 21.1.2019)*

Vantaan Ympäristökeskus on arvioinut selvityksen suunnittelutyön aikana suunnittelutyön aikana ajantasaiseksi ja aineisto on ollut saatavilla Vantaan ympäristökeskuksesta tai asemakaavan suunnittelijoilta pyydettäessä.

- *Vantaan Marja-radon rakentamisen luontoselvitys (Ympäristötutkimus Oy Metsätähti, 2003)*

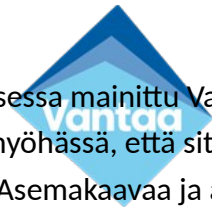
Vantaan Ympäristökeskus on arvioinut, että luontoselvitys on jatkossa tarpeen ajantasaistaa asemakaavoituksen tarkoituksiin. Aineistot ovat olleet saatavilla Vantaan ympäristökeskuksesta tai asemakaavan suunnittelijoilta pyydettäessä.

- *Marja-Vantaan lepakkokartoitus (Faunatica Oy, 2009)*

Vantaan Ympäristökeskus on arvioinut, että jatkossa on suositeltavaa tehdä tarkempi lepakkoselvitys asemakaavoitusta varten. Aineistot ovat olleet saatavilla Vantaan ympäristökeskuksesta tai asemakaavan suunnittelijoilta pyydettäessä. Aineisto löytyy myös Vantaan kaupungin internet-sivuilta.

- *Marja-Vantaan alueen matelija- ja sammakkoeläinselvitys (Faunatica Oy, 2011)*

Vantaan Ympäristökeskus on arvioinut selvityksen suunnittelutyön aikana ajantasaiseksi ja aineistot ovat olleet saatavilla Vantaan ympäristökeskuksesta tai asemakaavan suunnittelijoilta pyydettäessä. Aineisto löytyy myös Vantaan kaupungin internetsivuilta.

SLL:n valituksessa mainittu Vantaan kaupungin asemakaavoittajille 13.12.2019 toimitettu selvitys saapui niin myöhässä, että sitä ei pystytty käsittelemään Vantaan kaupunginvaltuuston kokouksessa 16.12.2019. Asemakaavaa ja asemakaavan muutosta sekä tonttijakoa on valmisteltu lakisääteisen asemakaavaprosessin mukaan ja osallisilla on mahdollisuus vaikuttaa sen puitteissa. Kun asemakaava on valmis ja kaupunginvaltuuston asialista on sulkeutunut, on kaupungin mahdotonta ottaa yksittäisiä kannanottoja mukaan päätöksentekoon.

2. Uudenmaan ELY-keskuksen myöntämä poikkeuslupa lahopaviosammalen kasvupaikan siirrolle

Kaupunginhallitus toteaa, että Puu-Kivistön aloituskortteleiden asemakaavan valmistelun aikana vuonna 2019 laaditussa selvityksessä *Lahokaviosammalen luontokartoitus* (Manninen, O. 2019) Puu-Kivistön aloituskortteleiden asemakaava-alueelta löydettiin yksi lahopaviosammalen kasvupaikka. Uudenmaan ELY-keskus on myöntänyt luvan lahopaviosammalkasvupaikan siirrolle (Uudenmaan ELY-keskuksen päätös luonnonsuojelulain 42 §:n rauhoitussäännöksistä poikkeamiseen, 17.4.2019, Puu-Kivistön aloituskortteleiden asemakaavan selostuksen liite 1). Uudenmaan ELY-keskuksen antama päätös ei ole lainvoimainen, koska valitusajan puitteissa siitä jätettiin yksi valitus.

Helsingin hallinto-oikeus on lähettänyt Vantaan kaupungille selityspyynnön siirtolupapäätökseen kohdistuvaan valitukseen liittyen ja Vantaan kaupunki on vastannut selityspyyntöön 16.8.2019. Vantaan kaupunki toteaa selityksessään, että tärkeimmät perusteet valituksen hylkäämiselle ovat Puu-Kivistön alueen lahopaviosammaleesiintymän säilymisen riskit, lajin suotuisan suojelutason säilyminen Vantaalla, lahopaviosammalen siirron pilotointi ja yleiseen etuun liittyvät perusteet.

Vantaan kaupunki on todennut Puu-Kivistön aloituskortteleiden asemakaavaselostuksessa, että Vantaan kaupunki edistää Puu-Kivistön aloituskortteleiden asemakaavoitusta samanaikaisesti valituksen käsittelyn kanssa. Mikäli valitus hyväksytään ja lahopaviosammalen siirtäminen ei ole mahdollista, on sammalen suotuisan suojelutason säilyminen ratkaistava muilla keinoin perustuen uuteen tietoon. Asiasta on lausuttu tämän lausunnon kohdassa 3.

Vantaan kaupunki on kuvannut poikkeuslupaprosessia kaavaselostuksessa sivuilla 3 (Kaavaprosessin vaiheet), sivulla 9 (Luonnonympäristö), sivuilla 21 – 22 (Viranomaisyhteistyö), sivuilla 24 – 25 (Muistutusten ja lausuntojen huomioiminen), sivulla 37 (Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön) ja sivuilla 42 – 43 (Asemakaavan toteutus). Selostuksessa on tuotu useasti ilmi, että Uudenmaan ELY-keskuksen antama päätös poikkeusluvasta ei ole lainvoimainen, koska valitusajan puitteissa siitä jätettiin yksi valitus.

Kaupunginhallitus katsoo, että Uudenmaan ELY-keskus on myöntämällään poikkeusluvallaan puoltanut alueen kaavoitusta asuinrakentamiselle. Uudenmaan ELY-keskus ei ole valittanut Puu-Kivistön aloituskortteleiden asemakaavan hyväksymispäätöksestä. ELY-keskus ei myöskään ole asettanut luonnonsuojelulain 47 §:n 2 ja 3 momentin mukaista kieltoa lajin säilymiselle tärkeän esiintymispaikan hävittämiselle tai heikentämiselle. Kaupunginhallitus katsoo, että Vantaan kaupungilla on Uudenmaan ELY-keskuksen tuki alueen asemakaavoittamiselle asumisen korttelialueiksi.

3. Lahokaviosammalen suotuisan suojelutason säilyminen Vantaalla

Vantaalta on tehty ensimmäiset lahokaviosammalhavainnot vuonna 2011. Vuonna 2016 kaupunki teetti lahokaviosammalkartoituksen (Manninen, O. 2017), jossa tarkistettiin yli 60 lajille sopivaa metsäaluetta, ja lisäksi vuonna 2018 sammalta etsittiin uudessa selvityksessä muutamilta muilta metsäalueilta (Manninen, O. 2019). Vuoden 2019 alkuun mennessä Vantaalla oli löytynyt lahokaviosammalta 124 erilliseltä rungolta tai kannolta 37 metsiköstä. Kuten Uudenmaan ELY-keskus toteaa raportissaan *Uudenmaan lahokaviosammaleesiintyminen luokittelu ja priorisointi* (Lammi, E. & Vauhkonen, M. 2019), lajin esiintymistä mm. luonnonsuojelualueilla ei ole vielä juurikaan tutkittu, joten on todennäköistä, että uusia esiintymiä tulee jatkossa löytymään.

Puu-Kivistön aloituskortteleiden asemakaavan päätöskäsittelyn jälkeen on valmistunut selvitys *Lahokaviosammal Vantaalla: esiintymisselvitys ja suojelusuunnitelma* (Manninen, O. & Nieminen, M. 2020). Selvitys ei ole ollut kaavan päätöksenteon aikana saatavilla. Selvityksen ja suojelusuunnitelman tavoitteena on ollut uusien lahokaviosammalen esiintymien inventointi sekä arvioida lajin suotuisan suojelutason säilyminen Vantaan kaupungin kasvaessa ja kehittyessä. Tavoitteena on samalla mahdollistaa kaupunkirakenteen kehittyminen resurssiviisaalla tavalla ja varmistaa valmisteilla olevan Vantaan yleiskaavan 2020 kaavavarannon toteutettavuus.

Lahokaviosammal Vantaalla: esiintymisselvitys ja suojelusuunnitelma -selvityksen mukaan Vantaalta tunnetaan nyt (vuosien 2011–2019 tiedot) lahokaviosammalen itiöpesäkkeitä 242 kasvupaikalta ja itujyväryhmiä 2 238 kasvupaikalta. Selvityksessä esiintymäalueet on rajattu 107 erilliseksi ydinalueeksi, joiden pinta-ala on yhteensä noin 1 071 ha. Näiden lisäksi Vantaalla on edelleen kartoittamatta 106 lajille potentiaalisesti soveliasta aluetta (pinta-alaltaan yhteensä n. 1 412 ha), joiden tilanne tulisi selvittää (Manninen, O. & Nieminen, M. 2020, s. 3).

Uusien lahokaviosammalalueiden inventoinnin lisäksi osana selvitystyötä laadittiin suojelusuunnitelma, jonka avulla pyritään turvaamaan lajin suotuisan suojelutason säilyminen

Vantaalla, vaikka joitakin tunnettuja esiintymiä uhkaa maankäytön muutospaineet Vantaan kaupunkirakenteen kestävä kehittäminen näkökulmasta. Lahokaviosammalen suotuisan suojelutason säilyttämiseksi Vantaalla suojelusuunnitelmassa esitetään käytettäväksi ekologisen kompensaation periaatetta, jonka tarkoituksena on hyvittää ihmisen toiminnasta luonnon monimuotoisuudelle aiheutuvat heikennykset suojelemalla tai ennallistamalla elinympäristöjä (Manninen, O. & Nieminen, M. 2020, s. 30).

Suojelusuunnitelmassa esitetty kompensaatiotarkastelu perustuu voimassa olevan yleiskaavan ja uuden yleiskaavaluonnoksen väliseen vertailuun. Suunnitelmassa lajin elinoloja oletettavasti parantavat kaavamerkintöjen mukaiset maankäytön muutokset tulkittiin täysimääräiseksi tai osittaiseksi kompensaatioksi (pääosa), silloin kun siirretään muuten heikentymässä tai tuhoutumassa olevien esiintymien alueita suojelluiksi tai muutoin niiden säilymisen kannalta suotuisamman maankäytön piiriin. Lisäksi yleiskaavaluonnoksessa lajin elinoloja heikentävät muutokset huomioitiin ja heikennykset vähennettiin kokonaiskompensaatiosta.

Kompensaatiotarkasteluun otettiin mukaan kaikkien ydinalueiden pinta-ala sekä kasvupaikkojen ja itiöpesäkkeiden määrä (Manninen, O. & Nieminen, M. 2020, s. 3).

Suojelusuunnitelman yhteenvedossa (Manninen, O. & Nieminen, M. 2020, s. 37) todetaan, että *"Uudessa yleiskaavaluonnoksessa, verrattuna voimassa olevaan yleiskaavaan, maankäyttöön tehdyt muutokset oletettavasti kompensoivat (pinta-alan ja lahokaviosammalen kasvupaikkojen/yksilöiden osalta) yleiskaavaluonnoksen rakennettaviksi osoitetuilla alueilla olevien lahokaviosammaleesiintymien heikennykset riittävällä tasolla, jotta lajin suojelutaso säilyy suotuisana Vantaalla."* Puu-Kivistön aloituskortteleiden asemakaava-alue sijaitsee uuden yleiskaavaluonnoksenkin mukaan rakennettavaksi osoitetulla alueella, joten kaava-alueelle sijoittuvaan lahokaviosammaleesiintymään kohdistuva heikentämisen kompensointi on huomioitu suojelusuunnitelmassa.

Luonnonsuojelulain 48 §:n mukaan lain 39 §:ssä ja 42 §:n 2 momentin mukaiset rauhoitussäännökset eivät estä alueen käyttämistä maa- ja metsätalouteen tai rakennustoimintaan eikä rakennuksen tai laitteen tarkoituksenmukaista käyttämistä. Tällöin on kuitenkin vältettävä vahingoittamista tai häiritsemistä rauhoitettuja eläimiä ja kasveja, jos se on mahdollista ilman merkittäviä lisäkustannuksia. Luonnonsuojelulaki siis mahdollistaa kaava-alueen käyttämisen rakennustoimintaan. Vantaan kaupunki pyrkii välttämään lahokaviosammalen vahingoittamista ja häiritsemistä kompensaatiotoimilla ja tarvittaessa siirtolupien hakemisella. Vahingoittamisen ja häiritsemisen välttäminen muilla keinoin ilman merkittäviä lisäkustannuksia ei ole mahdollista.

Kaupunginhallitus katsoo, että edellä mainituilla toimenpiteillä pystytään turvaamaan lajin suotuisa suojelutaso Vantaalla.

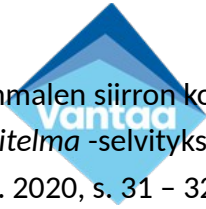
4. Yleiseen etuun liittyvät perusteet

Kaupunginhallitus toteaa, että Puu-Kivistön aloituskortteleiden asemakaavan mahdollistama lisärakentaminen on niin Vantaan kaupungin kannalta kuin laajemminkin tarkasteltuna merkittävää ja tarpeellista.

Vantaan kaupunki, kuten koko pääkaupunkiseutu, joutuu vastaamaan merkittäviin kasvupaineisiin lähivuosikymmenten aikana. Tätä haastetta ratkotaan kaupunkien strategioilla, eri intressejä yhteensovittavalla kaupunkisuunnittelulla ja kaavoituksella. Vantaalla lähtökohtana ovat kaupungin väestöennuste sekä valtuustokauden strategia 2018 – 2021. Vantaan väestön ennustetaan kasvavan vuoden 2020 alkuun mennessä 231 600 asukkaaseen, vuonna 2030 reiluun 267 000 asukkaaseen ja ennustekauden lopulla vuonna 2045 noin 296 000 asukkaaseen (Vantaan kaupunki 2018). Eniten asuntoja valmistuu Kivistön, Myyrmäen ja Tikkurilan suuralueille ja erityisesti niiden keskustoihin.

Vantaan kaupungin valtuustostrategiassa 2018 – 2021 (Vantaan kaupunki 2017) on määritelty tavat kaupungin kestäväälle kasvulle: *”Valmistelussa ja päätöksenteossa huomioidaan ekologiset, sosiaaliset ja taloudelliset näkökulmat. – Pääosa rakentamisesta sijoittuu tiivistyville keskusta-alueille ja joukkoliikennevyöhykkeille.”* Vantaan kestävä kaupunkikehitys perustuu siten tavoitteeseen painottaa asemanseutuja: joukkoliikenteeseen tukeutuva asuminen vähentää riippuvuutta yksityisautoilusta ja mahdollistaa laajempien, yhtenäisten viher- ja virkistysalueiden säästämisen. Tiiviissä keskusta-asumisessa edistetään kävelyä ja pyöräilyä, mutta nämä ilmastoystävälliset liikkumismuodot edellyttävät riittävää lähipalveluiden saatavuutta.

Maankäytön suunnittelussa Vantaan kaupunki haluaa löytää aina parhaimmat ratkaisut, joilla voidaan kussakin kohteessa tavoittaa mahdollisimman tasapainoinen sosiaalisesti, kulttuurisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestävä kaupunkisuunnittelun toteutus. Tämä edellyttää kaikkien ulottuvuuksien arviointia, vertailua ja arvottamista eri mittakaavoissa. Maankäytön suunnittelun arvottamisessa on todettu välttämättömäksi keskittää yhdyskuntarakenteen kasvu asemien alueille, jotka sisältävät paikoin myös luontoarvoiltaan merkityksellisiä metsäalueita. Keskittämällä merkittävästi laajemmat ja luontoarvoiltaan monimuotoiset metsäalueet säästävät rakentamiselta. Tällaisia alueita ovat muun muassa Tyttömäenmetsä, Petikko, Lillån puronvarsi Kiilassa ja Sotilaskorpi. Näihin keskustasta etäämmällä sijaitseviin alueisiin ei kohdistu keskustaa vastaavaa arkiliikkumisen ja -virkistystyksen kulutuspainetta. Nämä SL-alueet ovat soveltuvia

lahokaviosammalen siirron kohdealueiksi *Lahokaviosammal Vantaalla: esiintymisselvitys ja suojelusuunnitelma* -selvityksen kompensatioperiaatteiden mukaisesti (Manninen, O. & Nieminen, M. 2020, s. 31 – 32).

Pääkaupunkiseudulle kohdentuu merkittäviä kasvupaineita lähivuosikymmeninä. Asemiin perustuva tehokas maankäyttö mahdollistaa joukkoliikenteeseen tukeutumisen, vähentää riippuvuutta henkilöautoilusta ja siten pienentää ilmastonmuutoksen kannalta epätoivottavia päästöjä. Riittävällä asukasmäärällä rajatulla alueella mahdollistetaan riittävät lähipalvelut, kuten päiväkodit ja koulut, ja luodaan turvallista liikkumisympäristöä eri ikäisille ja kuntoisille asukkaille. Kaupunkirakenteen toteuttaminen kestävästi, kohtuuhintaisesti ja saavutettavasti vaatii huolellista infrastruktuurin suunnittelua.

Kivistön keskusta-alueen kehityksessä on Vantaan kaupunki arvioinut luontoarvoja ja vastaavasti raideliikenteen asemanseutujen tuomien mahdollisuuksien painoarvoa paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti. Myös Helsinki-Vantaan lentoaseman lentoliikenteen vaikutus on otettu huomioon: Kivistön aseman ja Lapinkylän asemavarauksen vaikutusalueesta osa on lentomelualueetta, joka estää pysyvän asutuksen sijoittamisen alueelle. Maankäyttömahdollisuudet turvalliselle, terveelliselle ja joukkoliikenteeseen tukeutuvalle asumiselle Kivistön asemanseudulla ovat siten hyvin rajalliset.

Yhteenveto

Kaupunginhallitus toteaa yhteenvetona, että asemakaava ja asemakaavan muutos sekä tonttijako on valmisteltu ja laadittu riittävien tietojen pohjalta ja kaava-alueelle sijoittuvien lahokaviosammalten mahdollinen häviäminen ei vaaranna lajin suotuisan suojelun tasoa Vantaalla. Asemakaava ja asemakaavan muutos sekä tonttijako on kaikilta osin valmisteltu ja laadittu maankäyttö- ja rakennuslain sekä muiden säädösten mukaisesti sekä täyttää sille asetetut vaatimukset, minkä johdosta valitus tulisi aiheettomana hylätä.

Lähdeviittaukset

Lammi, E. & Vauhkonen M. 2019. *Uudenmaan lahokaviosammaleesiintyminen luokittelu ja priorisointi – Ympäristösuunnittelu Enviro 30.4.2019*

Manninen, O. 2017. *Lahokaviosammaleen luontokartoitus (Olli Manninen, 2017)*

Manninen, O. 21.1.2019. *Lahokaviosammalen luontokartoitus (Olli Manninen, 21.1.2019)*

Manninen, O. & Nieminen, M. 2020. Lahokaviosammal Vantaalla: esiintymisselvitys ja suojelusuunnitelma. – Faunatican raportteja 1/2020. 59 s.

Vantaan kaupunki, 2017. Valtuustokauden strategia 2018–2021, KV 11.12.2017. Saatavilla: https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/136267_Valtuustokauden_strategia_2018-2021.pdf.

Vantaan kaupunki, 2018. Vantaan väestöennuste 2018. Vantaan kaupunki. Tietopalvelu A1 : 2018. Saatavilla: https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/140839_Vaestoennuste_2018.pdf.